

Are valla leht

Nr. 8) 101

arevallaleht@hotmail.ee

Leelo Lusik

oktoober 2010

514 2621

Kuna ees seisab aasta kõige pimedam ja porisem kuu, hingedekuu, siis kasutage veel viimast võimalust võtta kollastest ja punastest lehtedest midagi sellesse halli aega kaasa ...

Järgnevalt Thelma L. Martini sõnadega

Võtke aega õnnelikeks hetkedeks punaste vahtrate all... ja õnne retsept ei olegi nii keeruline:

Võta iseennast.

Koori maha isekus ja enesehaletsus.

Kougi välja õeluse ja kadeduse seemned.

Eralda eelarvamused.

Lisa toekat usku, et elu väärrib elamist.

Sega kõigesse mõte sellest, et Sa oled keegi.

Maitsesta armastuse ja aususega.

Kaunistu huumori ja optimismiga.

Lase keeda täiel tulel.

Paku heatahtlike ja sõbralike sõnadega.

TÄNA LEHES:

Volikogu ja vallavalitsuse istungite otsused lk. 2

Meie valla parim põllumajandusettevõtte lk. 5

Euro tulekust lk.5

Lemmikloomadest lk.8

Meie koolid lk. 10

Vallarahva tegemistest lk. 12

Üritused lk. 19

Teated lk. 20

VIA BALTICA – kaugel või lähedal?

Alates 7. oktoobrist toimub Pärnu maakonna planeeringut täpsustava teemaplaneeringu „Põhimaantee nr 4 (E67) Tallinn-Pärnu-Ikla (Via Baltica) trassi asukohta täpsustamine km 92,0-170,0“ (VIA BALTICA teemaplaneeringu) eskiislahenduse teine avalik väljapanek. 13. oktoobril toimus Are vallamajas ka teemaplaneeringu eskiislahenduse avalik arutelu, kuhu oli kogunenud hulk asjast huvitatud inimesi. Planeerijad tutvustasid rahvale täiendatud planeeringulahendust, mis lühidalt öeldes ühtib suures osas Are valla üldplaneeringus pakutud kaugema lahendusega.

Valik kaugema variandi kasuks tehti kogutud andmete töötlemisel saadud info alusel. Arvestuse aluseks oli väga suur hulk erinevaid andmeid, nagu näiteks ehitatava tee pikkus, elamute kaugus, tee lühenemine, paiknemine looduses, muud looduslikud olud, maksumus jne. Spetsiaalseid arvutusmetoodikaid kasutades saadi hindepunktid, mis olid kaugemal variandil paremad.

Seekordsel arutluelul täpsustati juba rohkem kogujateede, võimalike teeületuskohtade, müratõkete, talude väljapääsude, ökoduktide (metsloomade jaoks ehitatud teeületuskohad) jms asukohti ning koguti kõikvõimalikku lisainformatsiooni. Teemaplaneeringu endaga saab tutvuda portaalis aadressil <http://www.teed.ee/et/projektid/155-via-baltica>. Kui keegi leiab, et midagi olulist on jäetud kahe silma vahele, siis palume kiirelt oma arvamused, ettepanekud ja vastuväited esitada Pärnu Maavalitsusele aadressil Akadeemia tn 2, 80088 Pärnu, e-mail: mv@mv.parnu.ee.

Kõiki loomulikult huvitab, et millal seda siis ehitama hakatakse. Täpset vastust ei taha keegi anda, kuid ühte kinnitavad nad kõik, et esmase asjana ehitatakse Are ja Nurme õgvendused. Tehnilist projekteerimist loodetakse alustada lähiaastatel. Suur Pärnu ümbersõit, mis peaks algama vahetult enne Are ja Sauga valla piiri ja lõppema Uulu-Valga mnt ristmiku piirkonnas, ei realiseeru tõenäoliselt lähima neljakümne aasta jooksul.

Olen meie valla asjadel silma peal hoidnud ning kui midagi olulist selgub siis anname kohe asjast seda puudutavatele isikutele info edasi. Kui on mingeid küsimusi või teemasid, mis vajavad arutamist siis olen kättesaadav telefonil 525 9752.

Lauri Luur
abivallavanem

24. septembri Are Vallavolikogu istungi otsused:

1. Are Vallavolikogu liikmete volituste peatumine ja asendusliikmete määramine:
 - 1) peatatakse Are Vallavolikogu liikme Rünno Lendi volitused, alates 1. septembrist 2010. a. kuni 1. veebruarini 2011. a ning määratakse Are Vallavolikogusse asendusliige Meelis Lippmaa.
 - 2) peatatakse Are Vallavolikogu liikme Meelis Lippmaa volitused üheks aastaks, alates 1. septembrist 2010. a. kuni 1. veebruarini 2011. a ning määratakse Are Vallavolikogusse asendusliikmeks Veronika Heinsoo;
 - 3) peatatakse Are Vallavolikogu liikme Anti Tõlpi volitused alates 23. septembrist 2010. a. kuni 23. septembrini 2011. a. ning määratakse Are Vallavolikogusse asendusliige Helve Matsalu.
2. Kinnitati Are valla 2010. aasta lisaelarve, millega suurendatakse eelarve tulusid ja kulusid tasakaalus 29 588 krooni. Are valla eelarve kinnitati muudetult – 17 418 234 krooni.

3. Kinnitati uus Are valla koerte ja kasside pidamise eeskiri. Eeskirjaga on võimalik tutvuda valla kodulehel www.arevald.ee.
4. Kooskõlastati Halinga valla üldplaneering.
5. Kehtestati Niidu külas asuva Lemmiku katastriüksuse detailplaneering.
6. Are valla aukodaniku kandidaatide esitamise tähtajaks määrati 15. oktoober.
7. Toimus arutelu Are valla arengukava uuendamise teemal.
8. Informatsioon:
 - 8.1. Konkursi „Kaunis kodu“ tulemustest.
 - 8.2. Uuest vallasekretärist Eve Atkast.
 - 8.3. Delefaatidest Maarahva Kongressile.
 - 8.4. Valla aastapäeva ja vallakeskuse 30. aastapäeva tähistamisest.
 - 8.5. Maakonna tuuleenergeetika teemaplaneeringust.

22. oktoobri Are Vallavolikogu istungi otsused:

1. Are valla valimiskomisjoni otsustega peatatakse volikogu liikme Vilja Alamaa volitused alates 15. oktoobrist 2010. a. ning määratakse volikogusse asendusliige Ly Jõgila; peatatakse volikogu liikme Lauri Luuri volitused alates 24. oktoobrist 2010. a. kuni 23. oktoobrini 2011. a. ning määratakse volikogusse asendusliikmeks Andrus Tugedam.
2. Are Vallavolikogu esimeheks valiti Leelo Lusik.
3. Are Vallavolikogu alatise sotsiaal- ja tervishoiukomisjoni aseesimeheks valiti Ly Jõgila.
4. Kinnitati Are valla põhimäärus.
5. Are valla arengukava 2010 -2015 – I lugemine.
6. Suigu Lasteaed-Algkooli hoolekogusse nimetati volikogu esindajaks Ly Jõgila.
7. Määrati Are alevikus asuva tänava nimi – Lepplaane tänav
8. Kinnitati Are vallas asuvate kohalike ja erateede nimekiri.
9. Informatsioon:
 - 9.1 MTÜ Murru Küla Seltsi läbiviidud ja planeeritavatest projektidest andsid ülevaate Eveli Kuslap ja Signe Rõngas.
 - 9.2 Pärnumaa Omavalitsuste Liidu poolt korraldatavast Pärnumaa III Maakogust 29. oktoobril Pärivere klubis.

28. septembri Are Vallavalitsuse istungi otsused:

1. Anti välja korraldus eraldada tegevustoetust 15 000 krooni OÜ Are Vesi projekti „Are reoveepuhasti OXYD-180 seadmete soetamine“ omaosaluseks.
2. Kinnitati Niidu külas Tooma kinnistul asuva garaaž-pesuköögi ja küüni ümber- ning juureehituse projekteerimistingimused.
3. Anti välja korraldus väljastada ehitusluba Are alevikus Pärivere tee ääres asuva õhuliini, Torni alajaama fiider 4 rekonstrueerimiseks.
4. Anti välja korraldus väljastada kirjalik nõusolek puurkaevu rajamiseks Lepplaane külas asuvale Kooli katastriüksusele.
5. Anti välja korraldus korraldatud jäätmeveoga mitteliitunuks lugemise kohta.
6. Kinnitati Are klubi fuajee renoveerimise hanketeade koos lisadega.
7. Kinnitati Are aleviku, Kooli ja Kaldeni tänavate veotorustiku ehitamise projekti II etapi ning kanalisatsiooni ja sadevee ehitamise tööprojekti koostamise hankedokumendid.
8. Kinnitati riigihangete komisjon uues koosseisus: esimees – Jaanus Männik, liikmed – Lauri Luur ja Eve Atka.
9. Anti välja korraldus tagada MTÜ Murru Küla Seltsi poolt kohaliku omaalgatuse programmi projektikonkursile esitatava projekti vallapoolne kaasfinantseerimine 2000 krooni ulatuses projektile „Kogemuste võrra rikkam“ juhul, kui nimetatud projekt saab toetuse kohaliku omaalgatuse programmilt.
10. MTÜ Murru Küla Seltsi avaldus karateringi toetamise kohta lükati edasi järgmisele vallavalitsuse istungile.

11. Anti välja korraldus garanteerida Sirli Singi Pärnu-Jaagupi Muusikakooli õpilaskoha maksumus perioodi 01. 09. 2010. a. – 31. 12. 2010. a. eest. Indrek Tamla ja Ülle Saare avaldust ei rahuldatud, kuna ei vasta volikogu poolt kehtestatud määrusele.
12. Anti välja korraldus maksta sotsiaalse kaitse eelarvest:
 - Sünnitoetused summas 6000 krooni kahele inimesele
 - Ühekordsed toetused summas 2494 krooni 4 inimesele
 - Toimetulekutoetused summas 18 226 krooni 12 inimesele
 - Täiendavad sotsiaaltoetused summas 600 krooni 3 inimesele
13. Informatsioon:
 - 13.1. Nimetati isikuandmete kaitse eest vastutavaks isikuks vallasekretär Eve Atka.
 - 13.2. Are valla arengukava uuendamisest.

12. oktoobri Are Vallavalitsuse istungi otsused:

1. Anti välja korraldus toetada MTÜ Murru Küla Seltsi lastele karateringi läbiviimiseks juhendajate tasu osalise kompenseerimisega 500 krooni kuus ajavahemikus 2010. aasta oktoober kuni 2010. aasta detsember.
2. Tunnistati Are klubi fuajee renoveerimise edukaks pakkumuseks OÜ Ramise Ehitus esitatud pakkumus maksumusega 202 191,6 krooni. Pakkumused esitasid veel PVT Consult OÜ – 227 220 krooni ning OÜ Ronella – 217 284 krooni (hinnad koos käibemaksuga).
3. Kinnitati Are alevikus asuvale Jõekääru kinnistule ehitada kavatsetava kuuri projekteerimistingimused.
4. Anti välja korraldus väljastada ehitusluba Tabria külas, Peedi katastriüksusel asuva tuletõrje veevõtukoha rekonstrueerimiseks.
5. Võeti vastu Are vallas Niidu külas asuva Mõisamaja kinnistu detailplaneering.
6. Määrati koha-aadress kergliiklusteele.
7. Tulenevalt volikogu otsusest, millega kehtestati uued tänavanimed, määrati kinnistutele uued aadressiandmed. See on vajalik aadressiandmete süsteemi korrastamiseks.
8. Kinnitati Are vallas Niidu külas asuva Lemmiku katastriüksuse jagamisega tekkivate katastriüksuste nimed, sihtotstarbed ja koha-aadressid. Tekib kaks elamumaa sihtotstarbega katastriüksust, koha-aadressidega Are vald, Niidu küla, Lemmiku ning Are vald, Niidu küla, Hiiemäe.
9. Anti välja korraldus korraldatud jäätmeveoga mitteliitunuks lugemise kohta.
10. Anti välja korraldus muuta Are valla alaealiste komisjoni koosseisu ning nimetada komisjoni koosseisu järgmised liikmed: Aire Lünekund (Pärnu-Jaagupi konstaablijaoskonna noorsoopolitseinik), Jaanus Välba, Enn Kuslap (Are vallavolikogu esindaja), Valdu Kaljur (Pärnu-Jaagupi konstaablijaoskonna Are piirkonna politseinik). Ametikoha järgi nimetada komisjoni liikmeteks: Are Põhikooli direktor, Suigu Lasteaed-Algkooli direktor ning Are valla sotsiaalnoõnik. Vajadusel kaasab komisjon teisi pädevaid spetsialiste.
11. Anti välja korraldus toetada Pärnu-Jaagupi kalmistu haljastustööde teostamist 5000 krooniga.
12. Anti välja korraldus maksta sotsiaalse kaitse eelarvest välja sünnitoetus 3000 krooni.
13. Tuginedes Are vallavolikogu 12. 08. 2009. a. määrusele nr 9 „Huvikoolides õppijatele toetuse maksmise kord“, otsustati Kadri Jõemetsa avaldust mitte rahuldada.
14. Informatsioon:
 - 14.1. Are valla arengukava 2010-2010 eelnõu läbivaatamine.
 - 14.2 Kodanikualgatuse ja kohaliku elu edendamise stipendiumi konkursist Domus Dorpatensis.
 - 14.3. Riigikantselei infopäringust seoses Eesti lipu kasutamise korra kohta teavitussõrgu loomise ja omavalitsuse poolt vastutava isiku määramisega. Otsustati määrata vastutavateks isikuteks valla allasutuste juhid ning vallamaja poolt esitada kontaktmeiliaadressiks valla üldmeil.
 - 14.4. OÜ Anro taotlusest korraldada Pärnumaa rahvaralli. Tehti ettepanek OÜ Anrol esitada järgmiseks vallavalitsuse istungiks põhjalikum taotlus ning lubada kasutada staabi loomiseks Suigu seltsimaja ruume.

Meie valla parim põllumajandusettevõtte

Fie Peeter Aassalu (ärinimi Uida talu) on sündinud 28.10.1954.a. Pärnu-Jaagupis ja elanud kogu oma elu Uida talus, Tabrias külas. Õppinud Pärnu-Jaagupi Keskkoolis 1962.a. -1970.a. Pärast seda 1970.a. – 1972.a. H. Pöögelmani nimelises Maakutsekoolis Põltsamaal laia profiiliga traktorist-masinisti erialal. 1972. a. – 1974.a. teenis aega nõukogude armees. Alates 1974. aastast töötas Suigu kolhoosis traktoristi, autojuhi ja bussijuhina. 1974. a. – 1976. a. omandas keskhariduse Sindí õhtukoolis.

1992. a. asus Peeter tööle kodutalus, kus ta töötab tänaseni. Kodus töötatud ajaga on ta koos abikaasa Sirjega kujundanud ning välja ehitanud väga suure ja esindusliku piimandustalu, kus on tänasel päeval 150 veist. Lisaks piimakarjale on talul maad ligikaudu paarsada hektarit, mis vajab pidevat tööd. Peres on üles kasvatatud ka kolm tubli last – tütar töötab õpetajana, vanem poeg peab juba ise põllumehe ametit ja kasvatab lihakarja ning noorem poeg asub lõpetama gümnaasiumit. Kõik on kasvanud tublid ja targad tööinimesed.

2009. aastal valmis Uida talul uus ja tehnika viimase sõna järgi sisustatud robotlüpsilaut, mis teenendab sadatkond lüpsilehma. Talu majapidamine on väga piinlikult puhas ja korras nii laudas sees, kui väljas. Isegi tehnika on õues joone järgi ritta seatud. 2010. a. sai Uida talu Are valla „Kauni kodu“ auhinna ettevõtete kategoorias.

Peetri enda iseloomustamiseks võib öelda, et kui tema midagi plaani võtab siis viib ta selle ka lõpuni. Kõik asjad peavad olema puhtad ja korras. Ta on ka suureks külaelu toetajaks, sest temalt saavad tihti abi naabermajapidamised. Kui on vaja lund lükata või teed korrastada või ka muidu naabrimees lihtsalt ära kuulata tuleb ta alati appi.

Maakonna parimate ettevõtjate tunnustusüritusel anti Peeter Aassalule koos lilleõiega Are valla tänukiri ja valla vapiga klaasist sammas.

Pangaklientidele tuleb euro rahulikult

Järgmise aasta 1. jaanuari saabudes vahetub Eestis käibelolev raha – 1992. aasta juunist kasutuselevõetud krooni asemele tuleb euro ehk Euroopa ühisraha. Kuna raharingluse toimimisel on pankadel kanda tähtis roll, siis on kindlasti hea teada, mida tähendab eurole üleminek pangaklientidele.

Kõigepealt tuleb öelda, et pangaklientidele on üleminek tehtud lihtsaks. Aktiivsed pangakliendid, kes hoiavad raha kontol, ei varu suuri summasid sularaha koju ning maksavad igapäevaselt pangakaardiga ei pea tegema euro tulekuks erilisi ettevalmistusi. Juhul kui teil on kodus suurem kogus Eesti sente, siis soovitame need novembri lõpuks kampaania „Too mündid panka!“ käigus panka tuua. Kampaania käigus on müntide töötlus ja oma kontole kandmine või vahetus paberraha vastu tasuta. Juhul kui hoiate kodus suuremat summat sularaha, siis saate sama pangaskäiguga selle kontole panna. Kontol olevad kroonid vahetab pank 1. jaanuaril juba ise teenustasuta ja ametliku kursiga eurodeks.

Need, kes eelistavad sularaha saavad alates 1. detsembrist pankades kroone teenustasuta ja ametliku kursiga eurodeks vahetada.

Kroonimüntide ja -kupüüride vahetuse võimalus säilib ka hiljem: kommertspangad teevad seda 2011. aasta suveni kõigis sularaha teenust pakkuvates kontorites ja pärast seda piiratud kontorivõrguga, Eesti Pangas saab aga kroone vahetada tähtajatult.

Kliendid ei pea minema panka, et muuta oma laenu-, pangakaardi- või teisi lepinguid. Euro kasutuselevõtt ei mõjuta lepingute ja muude juriidiliste dokumentide järjepidevust ja nende tingimusi, ega vabasta võetud kohustuste täitmisest, samuti ei anna õigust kehtivat dokumenti ühepoolselt muuta või lõpetada. See puudutab ka intresse: näiteks kui teil on sõlmitud kroonihoius, mille aastaintress on neli protsenti, siis arvutatakse hoiusesumma küll eurodesse, kuid intress jääb kuni lepingu lõppemiseni endiseks. Kroonilaenude tagasimaksmine hakkab toimuma eurodes – laenusummad arvutatakse pankade poolt ümber samamoodi ametliku kursi järgi ning tasuta.

Alates 1. jaanuarist ei võimalda arveldussüsteem enam kroonimaksete töötlemist. Hoiustel olev raha arvutatakse ametliku kursiga, ning tasuta eurodesse ja kõik pangapäekanded hakkavad toimuma eurodes. 31. detsembril 2010 on pankades tavaline arvelduspäev (viimane kliiring on kell 18.00), mis tähendab et ka pärastlõunal saate veel pankadevahelisi makseid teha.

Kroonilt eurole „ümberlülitumisel“ on pangasüsteemid (internetipank, makseautomaadid, teleteenused, telefonipank, mobiilipank jne) osaliselt suletud. Teenused hakkavad samm-sammult taastuma 1. jaanuaril - esimeste seas on näiteks internetipangas võimalik vaadata kontojääki eurodes ning algatada pangasisesed maksed. Et vältida pangasüsteemide ülekoormust on soovitatav mitte kohe aasta esimestel tundidel uudishimust oma internetipanka siseneda, vaid teha seda siis, kui on tõesti vajadus tehinguid teha. Niipalju raha kui teil oli pangakontol kroonides saab ametliku kursi järgi olema ka eurodes. Näiteks 12 000-kroonine hoius muutub 766,94-euroseks.

Kõik Eesti ligi 25 000 kaarditerminali ja kassasüsteemi vajavad euro tulekul ümberseadistamist, kuid tõrked kaardimaksetes peaksid olema minimaalsed. On võimalik, et kõik kaarditerminalid ei ole kohe peale keskööd valmis eurotehinguid tegema. Enne kaarditšeki allkirjastamist või PIN-koodi sisestamist soovitame veenduda, et näidatud summa on õiges vääringus - summa eurodes on 15,6466 korda väiksem. Igaks juhuks ja oma meelerahu säilitamiseks hoidke alles kaardimaksekviitung.

Alates €-päevast väljastavad sularahaautomaadid ainult eurosid. Kuna sularahaautomaatide kaudu lastakse ringlusse hinnanguliselt 80 protsenti eurokupüüridest, siis on tegemist väga suure logistilise väljakutsega nii pankade kui Sularahakeskuse jaoks. Sellegipoolest on võetud eesmärgiks täita eurodega kõik ligi 1 000 sularahaautomaati (ATMi) hiljemalt 48 tunni jooksul. Juhul kui automaati ei ole jõutud euro rahatähti veel viia, siis automaat sularaha ajutiselt ei väljasta. Olenevalt ATMi tüübist saab automaadist uue aasta esimestel nädalatel 5-, 10- ja 20-euroseid kupüüre, 10-20 % automaatidest väljastavad ka 50-euroseid. Lisaks ATMidele tuleb euro sularaha käibele pangakontorite ja jaekaubanduse kaudu ning 2011. aasta 1.-15. jaanuarini saab kroone eurodeks vahetada maksimaalselt 1000 euro väärtuses päevas ka 179 Eesti Posti postkontoris.

Pangaliit ja pangad annavad lähikuudel ohtralt detailsemat infot eurole ülemineku praktiliste aspektide kohta, selge on aga see, et üleminek on kõige lihtsam pangakaarti kasutavatel klientidel, sest nende raha on alati õiges vääringus. Piisab ühest pangakontori külastusest, et panna kontole kodus olevad mündid ja sularaha – soovitatav on seda teha enne detsembrit. Üheski järjekorras pole vaja seista – krooni saab euroks vahetada tähtajatult.

TÄHTIS TEADA

- **€-päev - 1. jaanuar 2011**
- **1 euro = 15,6466 krooni**
- **Krooni saab kasutada maksevahendina kuni 15. jaanuarini, pangakaart on alati õiges vääringus.**
- **Krooni münte saab eraisik teenustasuta kontole panna alates 1. oktoobrist.**
- **Krooni sularaha saab euro sularahaks vahetada teenustasuta alates 1. detsembrist.**

- Pangas olev raha vahetatakse automaatselt euroks 1. jaanuaril.
- Ühtegi lepingut muutma ei pea - pank arvestab teenustasuta kõigi lepingute väärtused automaatselt eurodesse.
- Kui teil on küsimusi seoses pangateenustega, siis kõige parem on pöörduda oma kodupanka.

AJAKAVA

- 1. oktoober 2010 Pangad alustavad eraisikutelt teenustasuta krooni müntide vastuvõttu.
- 1. detsember 2010 Pangad alustavad eraisikute sularaha kroonide eurodeks vahetamist.
- 1. jaanuar 2011 Eesti võtab kasutusele euro.
- 1.-14. jaanuar 2011 Krooni ja euro sularaha paralleelkäive.
- 1. juuli 2011 Krooni sularaha vahetus läbi piiratud kontorivõrgustiku kuni 31.12.2011.a. ning seejärel tähtajatult Eesti Panga poolt.

Katrin Talihärm
Eesti Pangaliidu tegevdirektor

Eurosid saab 2011. aasta alguses vahetada ka Are postkontoris

2011. aasta jaanuarikuu kahe esimese nädala jooksul saavad kliendid kroone eurodeks vahetada 179 Eesti Posti postkontoris. Nende hulka kuulub ka Are postkontor.

Perioodil 1.–15. jaanuar on Are postkontor iga päev avatud. Rahavahetusteenuse osutamise kellaajad võivad erineda postkontori tavapärasest lahtiolekuaegadest. Missugustel kellaegadel vahetus toimuma hakkab, sellest anname teada Are postkontori infostendil. Ühe kliendi kohta vahetame päevas kuni 1000 eurot, rahavahetuse ajal viibib postkontoris ka turvamees.

EESTI POST

Ettevalmistusi sujuvamaks eurole üleminekuks soovitame teha juba praegu – pakume postipangas SEB klientidele head võimalust kasutada sularaha sissemaksmise teenust. Kuni 9999 krooni suuruse summa sissemaksmine eraisiku arvelduskontole on ilma teenustasuta. 1.01.2011 muutuvad kontrol olevad kroonid automaatselt fikseeritud kursi 15,6466 alusel eurodeks.

Need, kes veel SEB panga kliendid ei ole, saavad meie postipangas konto avada ning arveldamiseks vajaliku deebetkaardi tellida. Pangakaardi saab klient kätte postkontorist ning see võtab aega orienteeruvalt 2 nädalat.

Uutele klientidele pakub pank SEB Start paketi näol esimesel aastal võimalust pangaga tutvuda – paketi kuutasu on 10 krooni ning deebetkaardi hoolduse ja internetipangas tehtud ülekannete eest täiendavaid teenustasusid ühe aasta jooksul ei lisandu. 60-ne aastased ja vanemad kliendid saavad deebetkaarti kasutada ja internetipangas ülekandeid sooritada ilma teenustasuta.

Postipank on hea võimalus eurole üleminekuks seotud tehingud kodu lähedal korda ajada!

Pooled tulekahjud saavad alguse kütmisel.

Eelmisel talvel puhkenud tulekahjudest pea pooled said alguse kütmisel.

Kütteseadmest alguse saanud tulekahjudest oli kõige rohkem tahmapõlenguid. Veel olid tulekahjude põhjusteks katkine kütteseade ja hooletus kütmisel. Oli ka selliseid juhtumeid, kus ahi või korsten oli valesti ehitatud ning sellest tekkis tulekahju.

Tahmapõlengud on ohtlikud, sest siis tõuseb temperatuur korstnas kuni 1000 C-ni, tavapärase temperatuur kütmisel on korstnas 300-400 C. Tahmapõlengud lõhuvad korstent ning tahmapõlengu ajal võib korstnajala välispinna temperatuur tõusta nii kõrgeks, et süütab lähedalasuva puidust või mõnest muust põlevast materjalist seina või vahelae. Kui korstnas on praod, võivad tahmapõlengu ajal leegid korstna pragudest otse välja lüüa.

Eramajadesse tuleb korstnapühkija kutsuda

Selle aasta 1. septembrist muutusid tuleohutuse nõuded. Kui varem tohtis eramajas koguaeg ise korstent puhastada, siis uute nõuete kohaselt tuleb vähemalt üks kord viiea aasta jooksul kutsuda kutseline korstnapühkija. Kutseline korstnapühkija vaatab üle kogu korstna seisukorra ja annab nõu kus on vaja parandustööd teha.

- ▶ Kütteseadet tuleb tahmast puhastada vähemalt üks kord aastas, kuid uue seaduse järgi peab puhastamissagedus välistama tahmapõlengu ohu. See tähendab, et kui on tekkinud tahmapõleng, on tuleohutuse nõudeid rikutud.
- ▶ Eramaja korstent võib ka ise puhastada, kuid üks kord 5 aasta jooksul peab korstna laskma puhastada kutselisel korstnapühkija, kes vaatab üle ka korstna tehnilise seisukorra ja annab tehtud tööde kohta akti. Akt tuleb säilitada uue akti saamiseni.
- ▶ Kortermajas ja paarismajas tuleb korstna puhastamiseks kutsuda kutseline korstnapühkija.
- ▶ Omanik peab tagama, et oleks juurdepääs kogu küttesüsteemile, nii ahjule/pliidile, soojamüürile, korstnale kui ühenduslõõrile.
- ▶ Teenustööna tohib korstent puhastada ainult kutseline korstnapühkija
- ▶ Ise korstent puhastades tuleb omanikul puhastamise ajad žurnaali üles märkida

Kindlasti tuleb kutsuda korstnapühkija või pottsepp kui on:

- praod soojamüüris või korstnas
- kolde uks on katki
- koldes on kivid purunenud
- korstnapits on lagunenu. Sel juhul võivad kivid olla kukkunud korstnasse
- probleemid kütmisel (näiteks ajab suitsu sisse) viitavad sisemistele vigadele küttesüsteemis

Lääne-Eesti maakondades oli eelmise kütteperioodil (oktoober 2009 – märts 2010) hoonetes kokku 270 tulekahju, neist 120 said alguse kütteseadmest

Raido Mets

Lääne-Eesti päästkeskuse menetlusbüroo juhataja

Tore lemmikloom aga kuhu maani?

Maamajapidamises on koer üsna loomulik asi ja kui peremees on suutnud olla koerale hea õpetaja ning kindel karjajuht siis on see väga tore. Koeraomaniku peamine reegel peaks olema, et koer peab teadma, kes on peremees ning kellele tuleb kuuletuda. Viimasel ajal jääb aga mulje, et mõnes majapidamises on koer karja juht ning kogu ülejäänud pere toimetab tema järgi.

Paljusid huvitaks see teema üsna vähe, kui lemmikloomad ning nendega kaasnevad mured jääksid koduseinte vahele ning sellega ei seata kellegi elu ohtu, kuid paraku see nii ei ole. Pidevalt jõuab vallamajja teateid selle kohta, et kellegi koer (vahel juhtub, et ka kass) kolab kusagil küla peal ringi. Või, mis veel hullem, et kellegi koer on rünnanud teisi inimesi või loomi. Üks eriti õudusäratav lugu juhtus käesoleva aasta 14. oktoobril, kui Suigu külas ühed jalutama lastud koerad mürdsid maha metssea. Hetkeks, mil üks kohalik mees jaole jõudis olid elusal seal juba jalad puruks näritud, kõrvad ära rebitud ja silmad välja kistud
....

märkavad lahtiselt ringi jalutavaid loomi sellest meile kindlasti teatada telefonidel 525 9752 (Lauri) ja 525 3189 (Signe).

See kõik viitab sellele, et mingi osa inimesi ei saa oma lemmikutega hakkama ning omavalitsus peab hakkama jõulisemalt sekkuma. Ainus viis Vallavalitsusel jõulisemaks sekkumiseks on kasutada koerapüüdjate teenust, et kõik lahtiselt hulkuvad koduloomad viia Pärnu kodutute loomade varjupaika. Sinna viidud loomad vaktsineeritakse ning neile pannakse kiip ning neid hoitakse seal elus paar nädalat. Kui saamatud loomaomanikud soovivad oma „lemmikuid“ sealt kätte saada, peavad nad kõik tehtud protseduurid kinni maksma. Võib-olla siis rahalised väljaminekud panevad inimesed mõtlema.

Hooligem üksteisest ja metsloomadest, kes enda eest ise seista ei saa, ning ärme pea koduloomi kellest meil jõud üle ei käi. Samuti palume kõigil, kes

Lauri Luur
abivallavanem

“Veendu, et su pereliige on sinuga”

Sügis on käes ning enamuse juur- ja köögivilju on peenardelt korjatud ning puuviljasaak keldritesse paigutatud. On aeg külmale vastu minna, suvilas asjad kokku pakkida ning oma talvekorteritesse tagasi pöörduda.

„Oled sa ikka päris kindel, et sa ei ole kedagi unustanud? Veendu, et kõik sinu pereliikmed on sinuga!“. Just selline sõnum on Eesti Loomakaitse Seltsi sügiskampaania plakatil.

Kampaania eesmärk on kutsuda inimesi üles oma lemmikloomi (ehk pereliikmeid) suvilatest endaga kaasa võtma, mitte aga neid suvilapiirkondadesse hulkuma jätma ega ka autodest välja viskama.

Loomade suvilate piirkondadesse maha jätmine on muutunud väga tavaliseks ja tuleb kurbusega tõdeda, et kogunenud andmete põhjal on sellest välja kujunenud lausa traditsioon. See toob kaasa mitmeid probleeme nii kohalikele omavalitsustele kui inimestele, kuid kõige raskem on see loomulikult maha jäetud loomade jaoks. Kodutud loomad võitlevad oma elu eest otsides toitu ja varjualust kaitseks külmade ilmade eest. Uueks elukohaks sobib kasvõi vana diivan või autoromu.

Loomad võivad auto ette joostes põhjustada olukordi, mis panevad ohtu nii looma enda kui ka autosõitjate elu. Samuti võib nälgjane loom rünnata metsloomi, neile haavu või surmavaid vigastusi põhjustada. Lisaks võivad loomade paljunemisel tekkida kodutute kasside kolooniad ja poolmetsikute koerte karjad.

Kolooniate tekkimine tähendab seda, et kasse või koeri koguneb palju ühte piirkonda. Need tekivad seetõttu, et inimesed käivad loomi toitudes, ja sinna, kus neid toidetakse, nad enamasti ka jäävad. Kolooniate tekkimine on probleemiks omavalitsustele nende ebapiisavate ressursside tõttu. Lahenduseks ei ole loomade toitmise keelamine, vaid see, et inimesed ei hülga oma loomi.

Autodest välja visatud lemmikloomad võivad sattuda avariidesse, saada surma või raskelt vigastada. Heal juhul satuvad mahajäetud ja vigastatud loomad ajutiselt maantee ääres elavatesse peredesse või juba pungil täis varjupaikadesse, kus neil on võimalus tervenemisele ja uuele kodule lootda. Paraku aga kõigil hüljatutel loomadel ei vea ning paljud loomad lõpetavad oma viimsed elupäevad ja -tunnid kraavis, maantee ääres lebedes või puu külge seotuna nälga surres.

Loomaomanik vastutab oma lemmikloomade eest nagu teistegi pereliikmete eest. Ei ole ju aktsepteeritav, et laps jäetakse suvilasse maha ning samamoodi ei tohi seda teha ka loomaga. Loom, nagu ka laps, kes vajab lisaks söögile, joogile ja elukohale ka hoolitsust ja armastust.

Kui loom käib toast väljas ja on vaktsineerimata, ohustavad teda haigused. Vaatamata sellele, et isased ja steriliseeritud emased loomad poegi ei too, ei tohiks neid omapäi õue lasta. See võib olla ohtlik nii loomale endale, teisele loomale kui inimestele. Loomaomanikul on kohustus vastutada oma looma heaolu ning looma tegude eest.

Eesti Loomakaitse Selts paneb loomaomanikele südamele, et nad võtaksid oma lemmikud endaga kaasa ning ei jätaks neid hüljatuna või õues omapäi ringi liikuvana saatuse hoolde.

MEIE KOOLID ...

Seoses õpetajate päevaga oli oktoobri algul Are Põhikoolis raamatunäitus "ÕPETAJA SOOVITAB".

Õpetajad olid välja otsinud oma lapsepõlve lemmikraamatud ja neid lühidalt iseloomustanud.

Õp. Marge: „PÕIAL-LIISI” on meelde jäänud oma imeilusate Siima Škopi piltide pärast. Neid vaatasin ma väga tihti ja tahtsin ise ka nii ilusti joonistada osata. Algul luges ema mulle ette, siis lugesin ise korduvalt raamatu läbi. Olen ka oma lastele seda lugu palju kordi ette lugenud.

Õp. Mirjam: „MEISTERDETEKTIIV BLOMKVIST” oli avastus! Et suvi võib nii vahva olla, et lapsed oskavad oma elu nii põnevaks muuta! Siit vist algaski mu armastus krimkade vastu.

Õp. Leelo: „METSAAUDISED” tõestas, et igas kuus toimub metsas midagi põnevat. Lühijuttudest saab teada, mida linnud-loomad mõtleavad, räägivad, millega tegelevad (pealt kuulatud lood!). Iga kuu lõpus on mõni mõistatus. Selle raamatu võib suvalise koha pealt avada ja lugeda – alati on põnev!

„DOKTOR DOLITTLE” räägib arstist, kelle papagoi õpetas rääkima loomade keelt. Seejärel tulevad kõik loomad tema juurde ravile. Praeguseks on ilmunud mitu raamatut dr Dolittle reisidest, üks põnevam kui teine! Doktori-raamatust tehtud film on aga hoopis kehvem.

Õp. Lauri: „TERASPOISS” on raamat, mis räägib väga tugeva tahtejõuga poisist. Igäihel on võimalik sellelt poisilt midagi õppida.

Õp. Hille: „IMEFLÖÖT” oli algkoolis mu lemmikraamat – toredad muinasjutud. Selle raamatu kinkis mulle koos pühendusega minu kallis tädi. Ühtlasi oli see mu isikliku raamatukogu kolmas raamat.

Õp. Kersti: „MOWGLI” meeldis mulle seepärast, et armastasin lapsepõlves väga lugeda looduskirjeldusi. Kuna India oli Kiplingi sünnimaa, siis oli põnev lugeda India elanike elust-olust. Mowgli-lugusid loen huviga ka praegu – täiskasvanuna.

Õp. Kristi: Mulle meeldis käia vanaema juures, kus oli suur raamaturiiu. Kõige huvitavam raamat selles riulis oli „KOLM MUSKETÄRI”. Olin kaheksa-aastane, kui lugesin musketäride võitlusest õigluse eest ning siiani on Päikesekuninga ajastu ajaloo mu lemmik.

Õp. Raigo: Lapsepõlve lemmikraamat oli „KIRI KUNINGALE”, mis kirjeldab rüütli aega. Lugu algab noorte poiste rüütliks löömise eelõhtuga, kui peategelane saab ühe abipalve. Ta teab, et palvele vastates kaotab ta võimaluse saada rüütliks...

Õp. Anne: Lapsepõlve lemmikraamat oli „KADRI” ja selle järg „KASUEMA”. Selle väikese tüdruku elusaatus ja tema, armetukese, võitlus oma koha eest siin ilmas läks mulle väga südamesse. Olen ise kasvanud viletsal sõjajärgsel ajal ning pidanud samuti palju vaeva nägema suureks kasvamisega, võib-olla sellepärast ootas hingevärinaga, et Kadri hästi läheks. Suur oli rõõm, kui ta lõpuks nii vapraks sai, et ise nõrgematele tuge pakkuda. Kõige raskemad lahingud peab inimene ikka iseenda sees. Mulle meeldivad inimesed, kes kõige raskematest katsumustest väljuvad heasüdamlike ja ausate võitjatena – seetõttu vist ongi „Kadri” mu lemmikraamat.

Õp. Tiia: Kõige toredamad raamatud olid 3. klassis loetud „KADRI” ja 5. klassis loetud „KASUEMA”, selle järg. Need raamatud õpetasid, et sõbraga koos on kõik raskused ületatavad!

Õp. Ülle: Armas ja südamlik raamat oli „HULKUR RASMUS”. Mäletan tänaseni hingeminevat lugu Rasmusest ja Oskarist. See puudutas mind sügavalt, sest olin Rasmuse saatusekaaslane. Elasin Rasmusele väga kaasa.

Õp. Urve: Väga südamlik ja haarav raamat oli „VÄIKE TJORVEN; POOTSMAN JA MOOSES”. Tegevus toimub suvel ühel väikesel saarel – Soolavaresel. Raamatus on toredad tegelaskujud: väike Tjorven, hiidkoer Pootsman, veidravõitu kirjanikuhärra Melker Melkerson koos nelja lapsega, Mooses jt. Raamat räägibki sellest, milliseks kujunes Melkersonide suvi Soolavaresel. Eriti meeldis mulle isepäine ja üleannetu Tjorven.

Aitäh õp. Mirjam Liigile, kes selle näituse kokku pani. Ehk leiab sellest loetelust keegi endale miskit head lugeda.

Rohkem uudiseid Are koolis toimunud leiad blogist <http://arekoolis.blogspot.com/>

Õpetajate päev Suigu moodi

Kooliteemalisi tekste sobib alustada lausega, et kui kõik ausalt ära rääkida, pean ma alustama sellest, et...

...mihklikuu viimastel päevadel saabus minu meilikasti sellesisuline kiri:

Seoses uue PGS-ga on IV klassis uus õppeaine – vene keel. Seega on võimalus lisatööna oma kollektiiviliikmena anda vene keele tunde (5 tundi nädalas). Palka maksab kõrgendatud tariifiga Venemaa. Lisaks on võimalus suvi veeta Musta mere ääres. Selleks kutsume teid kõiki 1. oktoobril kell 9.30 Suigu Seltsimajja töövestlusele. NB! Lisapunkte annavad teadmised vene kultuurist, s.t vastavat riietust, soengut. Esitada võib ka mõne venekeelse laulu või luuletuse, sobib ka tants. Kohtumiseni!

Tore on, mõtlesin ma. Ehkki esimesed hetked selle kirja lugemisel ajasid mind küll pisut segadusse, et mis vene keel ja tööpakkumine, kuid enne neljanda lause juurde jõudmist, ikka aimasin selle kirja kruttslikkust. Ja pea see 1. oktoober käes oligi!

Hommiikul harjumuspäraselt õpetajate tuppa astudes, adusin miskiit nii kodust, kui samas ka uut: lauad olid lookas küpsistest, õunaviiludest, koogitükkidest, tassidest-termoostest. Õpetaja Kevin istus tähtsa näoga arvuti taga, õp. Kristiina rüüpas kruusist kohvi, õp. Kaisa sättis end pedagoogirolli kusagil kaugemal, õp. Angelat oli kuulda koridorist, kes tutvustas oma tänaseid töövaldkondi väiksematele, õp. Mariann püüdis I klassi lapsi uude klassi ja uute pinginaabritega sobitada ja õp. Elisabeth teatas ühele meie marakratile, et jooksmine vahetunnis on keelatud ja tema sõna on VAJA kuulata, sest ta ei ole lihtsalt õpetaja, vaid ikka DIREKTOR ka. Kõndisin läbi õpetajate toa saali poole ja leidsin, end peagi koos kolleegidega sööklalaua tagant nn “töövestluse” algust oodates. Helises koolikell ja tunnid algasid. Suundusin siis peagi töökaaslastega seltsimajja, et hakata konkureerima pakutavale vene keele õpetaja ametikohale. Seltsimajas oli vene kombekohaselt kaetud pikk söögilaud, mille keskel auras samovar ja selle lähedal laiutas kolmeliitrine purk punaste nelkidega. Välja olid otsitud parimad serviisikomplektid, kristall ja melhiorist teelusikad. Ajalehelt “Komsomolskaja Pravda” pakuti voblasid, vaagnatel sibula ja hapukoore all olid peidus heeringad. Ei puudunud ka tšeburekid, sihvkad, lutsukommid, tüüksuhkur, soolakurgid, barankad, kreemitordid ja otse loomulikult nii punane kui ka must “kalamari”. Lõpuks toodi lauale ka kuskilt letialune kaup- marineeritud silmud. Siis teatas õpetaja Ulvi, et tema olla käinud selle uue õppekava koolitusel, kus vene keele lisandumisest neljanda klassi õppeprogrammi olla räägitud ja meil nüüd vakantne töökoht saadaval. Töövestluse komisjoni esimeheks olla, aga saadetud keegi seltsimees Koškina (pildil) kuskilt laia Venemaa avarustest. Millegipärast, aga see Koškina lasi end oodata. Enne teda saabus veel endine sõjaväelane Aelika Arvojevna ja lõpuks siis roosas tualetis, rohkete pärlite ja hõbevööga ehitud proua Seltsimees Koškina isklikult. Küll ta lasi meil ennast tutvustada ja muudkui toonitas, et rääkida võib ainult vene keeles, kuid kahjuks me keegi seda küllalt ei osanud. Söömise vahepeal jagas ta laululehti, kust pidime laulma Krokodill Gena sünnipäevalaulu ja seda tuntud laulu naeratuses.... mäletate ju küll seda lapsepõlve klassikat! Lõpuks veel tantsima rätikutega vene rahvatantsu kalinkat, küll kiiremas ja aeglasemas variandis.

Kahju oli muidugi sellest, et me ikka piisavalt Koškina meele järgi ei olnud ja tööd ta meile ei andnudki- ikka selle ebapiisava keeleoskuse pärast. Lubas aastaks tunnid endale võtta ja siis järgmisel aastal järekonkursi korraldada. Tahab vist ise sinna Musta mere äärde puhkama minna!

Enne peo lõppu saabusid ka külalised vallamajast - Lauri, Signe, Kaja. Aitäh ilusate lillede ja heade soovide eest! Eriiline tänu õp Ulvile ja direktor Annelile vahva organisatoorse töö ja nostalgiameeleolu loomise eest. Tänu ja kiitus lapsevanematele - Marcella Luide, Krista Kikkas, Aira Viks, kes noortele õpetajatele lasteaeda appi läksid ja täiskasvanu nõu ja jõuga rühmades abiks olid!

Oli tõeliselt meeldejääv õpetajate päev!

Raporteeris töövestlusel läbikukkunud õpetaja Aive

Seltsimees Koškina
pildistas Aive Annuste

VALLARAHVA TEGEMISTEST ...

Are noorte metsalaager.

16. -17. oktoobril toimus Audru vallas Potsepal Are noorkotkaste ja kodutütarde metsalaager. Arest oli 26 osalejat vanuses 8 kuni 16. aastat. Laagri eesmärgiks oli aidata noortel vaba aega kasulikult ja eesmärgipäraselt sisustada ning anda nendele täiendavalt eluks vajaminevaid oskusi ja teadmisi. Tegevused nõudsid vaimset ja füüsilist vastupidavust, tähelepanuvõimet, meeskonnatööd ja mitmesuguseid teisi oskusi.

Laager avati laupäeva hommikul kell 9 Potsepal metsa all imeilusa lumesajuga. Esimene pool päevast õpiti laagrit püstitama: rajati välikäimlad, lõkkeplats,

tööriistahoidja, pesemiskoht, püstitati sõjaväetelgid jne. Lõunasöök valmistati iseseisvalt katelokis priimuse peal nagu ka kõik ülejäänud söögikorrad. Pärast sooja kõhutäit õpetati noortele lõkke meisterdamist, mis hea ettevalmistuse korral ühe tikuga põlema saadi. Magamine oli ahjuküttega sõjaväetelkides, mida noored ise sooja saamiseks kordamööda kütma ja valvama pidid. Selleks, et midagi saada, tuleb vaeva näha. Tahad sooja - varu puid ja küta jne. Noored sai kiiresti põhimõttest aru ja laager sujus lodusalt.

Õhtu tehti veel sporti liivastel karjäärimägedel ning siis algasid ettevalmistused öiseks tegevuseks. Are noorte eesmärk oli valvata oma laagri lippu 2 km kaugusel oleva "vaenlase" eest, kelleks olid Pärnu-Jaagupi ja Pärnu rühma noored. Selleks määrati patrullid ja tegevus, kui "vaenlane" laagrisse satub ning saadeti välja kamp kärmemaid, kes luurajatele varitsuse tegid ja vange võtsid. Öö möödus põnevalt ja adrenaliin, mis taevani tõusis, segas uneajal magamist.

Hommikul tehti korralik hommikusirutus, hambapesu, kehakinnitus ja pakiti laager kokku. Viidi läbi mõned mängud karjääris ning märkamatu oli laagri teine päev jõudnud lõpule. Jääme aga ootama meie järgmist seiklust!

Kel huvi noorkotkaste ja kodutütarde tegemistega liituda, siis ootame teid meie tundidesse teisipäeviti 16.00 Pärivere klubis.

Kristi Kivisaar

ÜKS POSITIIVNE KIRI.

On mõnus ja karge hommik, oktoober on juba näidanud esimesi külmi öid. Via Baltica maantee on tühi, küla on vaikne ja unine. Tõusev päike näitab laupäevasele hommikule, et algamas on tegus päev. Are vallamaja poole on teel mitmed autod. Maja ette on kogunenud trobikond noori ja lapsi - suurte seljakottidega, nägudel salakaval ja teadlik ilme. Need on kodutütred ja noorkotkad, kes ootavad bussi, et minna kahepäevasele metsaõppusele. Tahes tahtmata taban end mõttelt, et kui meie lapsed saavad hakkama öises metsas sõjaluurel, siis võime olla kindlad, et nad ei jää hätta üheski eluraskuses. Aitäh Kristile, kes tahab võtta meie lastega ette nii suuri ja lahedaid tegemisi! Tore on see, et Are Vallavalitsus leidis raha ja võimalusi palgata tööle noorte- ja spordijuht. Argipäeviti on klubis iga päev midagi huvitavat toimumas ja laste silmad säravad!!!! AITÄHHH!!!!

Pille Põrk (usun, et paljude lastevanemate nimel).

Are laste lugemiskonverents “Jah lugemisele!”

20. oktoobril toimus raamatukogupäevade raames Are laste lugemiskonverents “Jah lugemisele!” Kohal olid Are Põhikooli algklasside lapsed, Suigu Lasteaed-Algkooli õpilased ja mõned Sauga valla lapsed. Kõigepealt tähistasime üleriigilist ettelugemispäeva. Are kooli IV klassi lapsed lugesid ette Heiki Vilepi loo “Kapiukse kollid”. Seejärel rääkis oma elust ja raamatutest meie konverentsi peaesineja kirjanik Heiki Vilep. Lapsed esitasid palju küsimusi ja elasid rõõmsalt kaasa kirjaniku poolt esitatud humoorikatele luuletustele ja juttudele. Konverentsi teine osa oli “Soovitan sõbrale!”, kus Suigu ja Are kooli lapsed tutvustasid oma lemmikraamatuid. Päeva lõpetas Are Põhikooli õpilaste jutukogumiku “Meie lood” esitus.

Selle kogumiku jutte saab lugeda ja ürituse pilte vaadata Are raamatukogu ajaveebist: <http://areraamatukogu.wordpress.com/>

25. novembril toimub lugemiskonverents „Lugemine on nauding“ 5.-9. klassi õpilastele.

Are Raamatukogus toimub kuni novembri lõpuni raamatuvahetuslaad. Soovijad saavad kasutult seisvad raamatud raamatukokku tuua ja omakorda huvipakkuva raamatu tasuta koju viia. Tuulutagem riuleid!

Maagiline Põhjala. 9. novembril kell 9.00 toimub Are Põhikoolis Põhjamaade raamatukogunädala „Maagiline Põhjala“ kohalik aväiritus – ettelugemine hommikuhämaruses ja küünlavalgel. Loeme islandi kirjaniku Andri Snær Magnasoni raamatut “Sinise planeedi lugu”.

Are Põhikooli jutukas, kuhu on kokku kogutud jutukirjutamise päeval laste poolt kirjutatud ja joonistatud vahvad lood ning pildid. Kaanepildi joonistas Mari Kuusik.

Malle Pajo

Suigu Raamatukogu Selts 100.

Sel aastal saab täis 100 aastat Suigu piirkonnas tegutseva kõige vanema seltsi, Suigu Raamatukogu Seltsi (ka Suigu Lugejate Ringi) loomisest. Päris täpsetest kuupäevadest ei ole andmeid, aga asutamise aasta 1910 on läbi käinud mitmest käsikirjast, mis Suigu raamatukogusse hoiule on antud.

Johannes Tilk kirjutab, et 1909. aastal tuli kodukanti tagasi Kärneri talust pärinev noormees, kes oma õpingud oli lõpetanud Heinaste merekoolis. Hariduselt oleks ta pidanud saama kaugesõidukapteni diplomi, vähese meresõidupraktika tõttu anti talle kaugesõidu tüürimehe paberid. Et poiss oli küllalt juba koolis käinud, leiti paras kandidaat olema Vene kooli õpetaja kohale, kus parajasti õpetaja puudus. See noormees oli Mihkel Martin, kes jäigi mõned aastad Suigu Vene kooli õpetaja kohale. Ta oli suur kirjandusehuviline. Jäädes Suigus õpetajana tööle, organiseeris ta noortemeeste seas nn. Raamatulugejate ringi. Asi seisnes selles, et iga ringi liige ostis oma raha eest raamatuid, oli need loetud, jäid nad ringi ühisvaraks, nii et ka teised ringi liikmed said neid lugeda. Hiljem seltsis asjaga Suigu vallakooli õpetaja Siitam, kelle eestvõttel asutati 1910. aastal Suigu Raamatukogu Selts. Suigu noortemeeste poolt ostetud raamatud jäidki Raamatukogu Seltsi põhivaraks. Avaliku laenuraamatukogu avamiseks oli nendest raamatutest siiski vähe, sellepärast otsiti võimalusi raha saamiseks, et raamatuid juurde muretseda.

Seltsil oli ametlik õigus pidusid korraldada, millest sissetulnud tulu tarvitati raamatukogu täiendamiseks. Algul olid pidude kavas näitemüügid?, õnneõngitsemine, ameerikaoksjon? ja muu sarnane tingel-tangel, mis peamiselt raha sisse tõi. 1913. aastal alustas tegevust Suigu vallakooli juures, õpetaja Siitami juhtimisel laulukoor, samal ajal ka näitering. Sellest ajast muutusid Raamatukogu Seltsi poolt korraldatud peod sisukamaks.”

Oktoobri lõpus olid raamatukogupäevad. Mina korraldan 18. novembril „Raamatukogupäevade järellainetuse ehk 100 aastat Suigu Raamatukogu Seltsi loomisest.” Külalised on oodatud kogu päeva,

õhtul kell 19.00 avame raamatukogus pisikese näituse meie raamatukogu ajaloost ja korraldame vestlusringi. Kuulame Tiiu Lehiste luuletusi. Kõik huvilised on oodatud.

Kõigile kohalikele inimestele on mul kaks üleskutset. Kui kellelgi on kodusesse jäänud päris vanu raamatuid, millel meie vanade, enne II maailmasõjaaegsete raamatukogude (ka kooliraamatukogude) pitsatid sees, siis palun need lahkesti näitusele tuua. Ka kõik teised dokumendid, mis meie Suigu piirkonna raamatukogudega seotud, on teretulnud.

9. oktoobril oli Suigu Seltsimajas pidu „20 aastat hiljem ehk meenutades Suigu kolhoosi.” Seal vesteti lugusid kolhoosi minevikust. Need lood oleks toredad üles kirjutada. Kel midagi meenub, siis kõik on enda lugudega raamatukokku oodatud. Võib tuua nii käsikirjas või saata meiliaadressidele suigu@pkr.ee või viitaml@gmail.com.

Viiu Tamla

Päev Olustveres.

25. septembril toimus Olustvere Maamajanduse Tehnikumis tore perepäev, kuhu olid kaasatud pereisad, pereemad, lapsed ja lapselapsed. Kõigile jätkus tegevust terveks pikaks päevaks. Toimusid künnivõistlused. Eriti huvitav oli see, et võistlustel osales ka Are valla Kangru talu ratastraktor „Valtra“, mille roolis võistles seekord traktorist Lätimaalt. Pereemadele pakkus elavat huvi Leivakojas toimuv hoidiste mess. Messil osales ka Läti ja Saksamaa tehnoloogiakoolide õpilasi oma hoidistega. Pärnumaa osales sellel messil esimest korda. Oli tore, et sai maitsta ka teiste perenaiste loomingut hoidiste alal. Vahetasime retsepte, sai sooja suppi, leivakojast võis kaasa osta ahjusooja leiba. Meelelahutuseks mängis puhkpilliorkester. Lastele olid tõmbenumbriks täispuhutavad atraktsioonid. Toimusid võistlused murutraktorite sõidus. Päeva lõppedes toimusid autasustamised.

Pildistas Jaan Tohver

Oli tore päikesepaisteline sügispäev!

Oli tore päikesepaisteline sügispäev!

Elle Tohver

Suigu Seltsimaja toimetused

Viimasel koolipäeval enne vaheajale minekut on Suigu koolis traditsiooniliselt mänguasjapäev. Sel korral said lapsed aga pisut põnevamast üritusest osa võtta. Nimelt avati seltsimajas tore mängunurk. Õpetaja Aive Annuste meisterdas koos lastega, noorte- ja spordijuht Kristi Kivisaar korraldas mängu ning lõpetuseks söödi koos pannkooke.

Tegemist Murru Küla Seltsi projektiga “Mõnus mängunurk,” mida rahastas Kohaliku Omaalgatuse Programm, Are Vallavalitsus ja selts. Seltsimajas on nüüdsest ringiruumis lastele mänguasju, lauamänge, palle ja toredad sõidukid bicarid. Lastel on võimalik sinna mängima minna koos lapsevanemaga või mõne teise täisealise inimesega, kes võtab vastutuse, et mänguasjad on pärast terved ja tagasi pandud õigetele kohtadele. Kui leppida eelnevalt kokku seltsimaja kohvikus Olgaga ja võib saada toa võtme ka õhtuks või nädalavahetuseks.

Fotol lapsed lustimas. Pildistas Anneli Uibu

9. oktoobril oli seltsimajas koosviibimine, kus meenutati Suigu kolhoosi. Kauni kontserti andsid Suigu kooli lapsed õpetaja Ulvi Taltsi juhendamisel, meie eakate ansambel Jakob Kaunissaare juhendamisel ja naiste kantritantsu rühm Elle Tohver juhendamisel. Ühiselt meenutati kolhoosi paremaid ja halvemaid aegu ning vaadata sai kolhoosi neljakümnendaks aastapäevaks tehtud videosid. Pärast keerutati jalga naaberküla Selja ansambli Seljanka saatel. Kokku sai pandud näitus ja fotoalbum. Albumit saab näha Suigu

Pildistas Jaan Tohver

raamatukogus. Kui Teil on veel põnevaid pilte võite need viia raamatukogusse ja Viuu lisab need kroonikasse. Sedagi üritust on toetanud Kohaliku Omaalgatuse Programm, Are Vallavalitsus ja Murru Küla Selts.

Lõppema hakkab seltsi projekt “Näputöö kaunistab naist”, mille käigus viidi läbi 5 käsitöö koolitust. Seekord tehti koostööd Murru Küla Seltsi, Are naisseltsi “Hoolivad Südamed” ja Tori valla seltsi “Emmeliinedega”. Toris turismiettevõttes Klaara-Manni toimus fimo koolitus, Ares kasetohust ehete valmistamine ja nunoviltimine, Suigus meisterdasime õlgedest ja tegime dekupaaži tehnikat. Ühiselt käidi Olustvere reisir, kus igäiks sai proovida savist

kausikese voolimist ja klaasipuhumist. Pärast külastasime Energiatalu Vihi külas, kus saime ülevaate ravimtaimedest. Tulemas on veel siidimaali õppepäev Pärnus Maarja-Magdaleena gildis. Ka seda projekti toetas Kohaliku Omaalgatuse Programm, Are Vallavalitsus, selts ja iga osavõtja oma panusega.

Signe Rõngas

Tervitused Wisconsinist.

Olen Eestimaast üpriski kaugel eemal olnud juba jaanikuust saadik ning pean vajalikuks selgitada põhjust ajutisest eemalolekust vallavolikogu tööd. Püüan kirjutada ka oma viimastest väikestest tegemistest ning nägemistest siin kaugel Ameerika mandril.

Nagu paljudele teada, minu pereliikmetest kolme inimese saatus on viinud neid elama USAsse Ohio osariiki. Seekordne reis USAsse on mul veidi eriline, sest otsustasin abistada oma tütre pere ning võtsin meeldivaks kohustuseks esimese lapselapse hoidmise Esteri viimase ülikooliaasta lõpuni 2011. a. juunikuus. Väike Liam August on varsti kaheksakuune tore poisipõnn ja vanaemale suureks rõõmuks.

Kuna USAs ei ole seadust, mis võimaldaks emadel väikelastega kodus olla, on noortel peredel üpris raske lapse kõrvalt käia koolis ja tööl. Kasutatakse kõikvõimalikke abinõusid: vanaemad, sõbrannad, eralastehoid ja ülikallis lasteaed. Üpris tavaline on, et Ameerika ema läheb tööle, kui laps on saanud kolme kuuseks. Riigi poolt on lapse ja tema perekonna sotsiaalne kindlustatus lapse aastaseks saamiseni ainult väga vähese sissetulekuga peredele.

Kuna tütrel algas septembris koolipraktika, jätsime kuuma ja kuiva Ohio lauskmaa maha ning reisisime autoga kolmekesi tuhande kilomeetri kaugusele põhjapoolse Michigani järvega piirnevasse Wisconsin osariiki, mis võttis meid vastu võrratult ilusate roheliste mäenõlvakute, kaunite veekogude ning lõpmatutena näivate maisipõldudega. See on piirkond, kus väga tugevalt on arenenud põllumajandus ja karjakasvatuse. Kuna need on minule südamelähedased teemad, siis jälgisin suure huviga just siinsete põllumeeste tegevust. Kõige rohkem jäävad silma kahe-kolmekümnepealised lüpsi- ja lihhaloomade karjad ning farmid oma suurte maisipõldude ning viljatornidega. Farmerid müüvad tihti oma talus valmistatud tooteid kodu juurde ehitatud müügikohtades ning linnades taluturgudel.

Wisconsin osariiki kutsutakse Ameerika Juustumaaks, kuna siin piirkonnas on juustutootmisega tegeletud juba üle 160 aasta ning juustumeistrid on oma ala kõige kõrgemad profid. Siinsetes farmides ja ettevõtetes

Vilja koos oma lapselapse 7 kuuse Liam Augustiga

valmib üle 600 juustusordi ning seda jätkub väljavedamiseks tervesse suurde riiki ning importimiseks välismaale. Kõige populaarsem ja enim müüdav juustusort on cheddari juustuliiki kuuluv Extra sharp (eriti terav), mis on kümne aasta vanune kuiv juust. Kuigi juustupoe valik lööb silmade eest kirjuks, otsustasin degusteerida kindlasti veel silma jäänud tumepruuni shokolaadijuustu.

Meil on siin praegu ilus soe sügis. Ameeriklased valmistavad selle vastuvõtmiseks suure hoole ja armastusega, kaunistades varakult oma kodusesid trepid ja muru kõrvitsate, erksavärviliste krüsanteemide, kuivanud maisivate ja põhupakkidega. Lisaks on kauplustes saada lõpmatult palju erinevaid asju, mis kusagile riputada kõlbab. Seda võimalust kasutatakse agaralt. Juba kuu aega näen meie linnakese taluturu platsil kõrvitsaid, mis ilusasti hinnad küljes seisavad ilma peremeheta letil ööd kui päevad. Mind hakkas huvitama, mis kiri sinna juurde pandud on. Selgus, et ostmise korral tuleb raha lihtsalt kõrvalolevasse metallkasti pista (mis sugugi laua küljes kinni polnud) ja oledki õnnelik kõrvitsaomanik. Ameeriklased kasvatavad väga rikkalikult kõrvitsaid, mida peetakse siin sügise sümboliteks ja väidetavalt 90% neist kasutatakse ära dekoreerimisel. Muidugi on müügil ka hulgaliselt kõikvõimalikke kõrvitsakooke ning soolaseid toite. Järgnevalt Teile katsetamiseks üks Ameerika kõrvitsakoogi retsept: Põhi: 3 dl nisujahu (175 g); 2 sl suhkrut; 125 g võid; 1 munakollane - Haki jahu, suhkur ja või puruseks, lisa munakollane ja sõtku ühtlaseks tainaks. Vooderda 24-25 cm läbimõõduga pirukavorm tainaga ja pane 30 minutiks külmkappi tahenema. Magus kõrvitsatäidis: 300 g jämedalt hakitud kõrvitsat; 2 muna; 2dl suhkrut; 1 tl kaneeli; 1 tl ingveripulbrit; noaotsatäis soola; 2 sl nisujahu; 2 dl 35% rõõska koort - Keeda hakitud kõrvitsat kergelt soolases vees 8-10 minutit. Kurna hoolega, siis püreesta kõrvits ja lase veidi jahtuda. Sega muna kõrvitsa hulka, siis lisa ülejäänud ained. (Seda kõike võid teha kannmikseris). Kalla täidis ettevaatlikult pirukavormi. Küpseta 200°C ahju alumises osas 40-50 minutit, kuni täidis on peaaegu hüübinud. Lase jahtuda. Serveerimisel sõelu peale veidi tuhksuhkrut või kaneeli, kõrvale võid pakkuda vahukoort.

Kuna oktoobri lõpus peetakse halloweenipühi, siis see on omaette teema, mis vääraks mainimist. Kuna teadaolevalt on halloweeni pidamine alguse saanud sadu aastaid tagasi usust, et kurjad surnud hinged pöörduvad halloweeniõöl kummitustena kodukohta, kasutab seda varmalt ära kaubandus ning poodide letid on lookas igasugu kummituste ja luukerede kuhilate all. Ja ameeriklane ostab seda kindlasti vähemalt kuu enne pühi ning kaunistab jällegi hasardiga oma koduümbruse. Väljas jalutades jääb

üle ainult imestada ja pead vangutada, nähes seda kila-kola majade ning puude küljes kolisemas. Halloweenide ajal on nii suurtel kui väikestel inimestel tavaks riietuda erinevatesse kostüümidesse, üks uhkem kui teine, et teisi vaadata ja oma kostüümiga üle trumbata. Ka meil on juba muretsetud sarvede ja muu viguritega varustatud pisike kollikostüüm väikesele Liamile, mis lasteparaadile selga pannakse.

Kuna „varsti“ on ka jõulud tulemas, nägin juba ühes aias ilusat suurt punase kuuega jõuluvana täispuhutud kõrvitsate ja ilutulede kõrval seismas. Novembri keskpaigaks on kohe kindlasti terve Ameerika juba väga rikkalikus jõuluehtes. Aga noh, igas riigis oma kombed, meiegi ju Eestimaal ootame novembrikuus mardija kadrisante jooksmas.

See jutuke sai nüüd päris pikk. Soovin Teile kõigile armsasse kodukohta palju tervisi ja kuna jõuludeks plaanin korraks koju tulla, loodan palju toredaid kohtumisi. Sööge kõvasti tervislikke kõrvitsaid, need olevat kuuldavasti sel aastal Are vallas päris vägevad kasvanud.

Lõpetuseks väike Ameerika naiste nipp magusasõpradele. Kui küpsetad kaneelirulle, lõika rulli otsast 3-4 cm pikkused jupid ning aseta nagu ikka otsapidi kuid lähestikku kõrgemasse ahjuvormi. Võta rõõsk koor, tee rikkaliku suhkruga magusaks (1:1), lisa kaneeli ja kalla peale (ka rullide vahele) kattes rullid $\frac{3}{4}$ ulatuses koorega. Küpseta, kuni saiakesed koos mõnusa veniva kastmega vormi küljest lahti löövad ja ilusad pruunid on. Ka järgmisel päeval on neid hea nosida, sest seisavad kaua pehmed.

Parimate tervitustega ja ikka mõtetes koos teiega Vilja Alamaa

Aasta 2010 on nimetatud lugemisaastaks. Seetõttu intervjuerime igas lehes üht valla tuntud inimest.

Seekord esitasime küsimused meie noorte- ja spordijuhile

KRISTI KIVISAARELE

- **Mis on Sinu lapsepõlve lemmikraamat?** Kui aus olla, siis päris lemmikraamatut lapsepõlvest ei ole. Meeldisid kõik raamatud, mida ema õhtuti etteluges. Meeldejäävamad olid maailma rahvaste muinasjutud, mida praegugi loen.
- **Mida viimati lugesid?** Viimati lugesin ema kirjutatud luuletusi. Kohe lõpetan Mihkel Raua raamatu "Sinine on sinu taevas."
- **Mida soovivad Teistele lugemiseks?** Minule soovitati kunagi Dale Carnegie "Kuidas võita sõpru ja mõjutada inimesi," mida olen korduvalt lugenud ja loen edaspidigi. See on hea raamat, mis õpetab ennast kõrvalt jälgima ning enesega tööd tegema.
Kui ei ole aega ja püsivust midagi keerukamat ettevõtta, siis soovitan lugeda luuletusi. Arvan, et enne jõule on paras aeg heade klassikute nautimiseks. Nt. K. Ristikivi "Ka sisaliku tee kivil jätab jälje..."

lugemisaasta2010

25 tõdemust ja tähelepanekut internetiavarustest

- # Parem väike kupüür kui suur tänu.
- # Ihne maksab kaks korda, rumal kolm korda, jobu – kogu aeg.
- # Ei usu, ära kuula – aga ära sega valetamast!
- # Kui naine arvab, et te sööte ja magate liiga palju, ei ole tegemist emaga.
- # Kui opi eel ulatatakse ankeet, kus kirjas: „Kellele vajaduse korral helistada?“, kirjutage: „Kogenumale arstile“.
- # Kui kellegi pole midagi millegi vastu, siis pole tal midagi.
- # Kui leidsid oma unistuste naise, pead muudest unistustest loobuma.
- # Miski ei lähenda meest naisega paremini kui seks.
- # Elu on kurb, seevastu palk ajab lausa naerma.
- # Kui abort on lapsetapmine, siis minett on ju kannibalism!
- # Paljud suitsetavad üksnes siis, kui joovad. Aga et nad joovad sageli, võib jääda ekslik mulje, et nad suitsetavad.
- # Impotentsus on siis, kui maa külgetõmbejõud on suurem kui naise oma.
- # Kõige parem rasestumisvastane vahend on endiselt „EI!“
- # Hea kõutsi jaoks on ka detsembris märts.
- # Venemaal tehti kindlaks Ivan Sussanini elukutse – juhtiv spetsialist.
- # Kui soovida kõike kohe, ei saa pidevalt ja järk-järgult midagi.
- # Kes hoiavad kokku kondoomide pealt, peavad raiskama mähkmete peale.
- # Ärge jookske üle sõidutee punase tulega: võite omasugusega kokku põrgata!
- # Ta sõimas kõiki nii, nagu oleks tal taskus varukolju.
- # Õnn naeratab vähestele, aga naerab paljude üle.
- # Vein on tervisele hea; aga tervist on vaja selleks, et juua viina.
- # Jalakäijal on alati õigus – kuni ta elus on.
- # Mida laiem on naise talje, seda pikem on mehe tööpäev.
- # Optimist pole see, kes esimesena hüüab „Hurraa!“, vaid see, kes viimasena hüüab „Appi!“.
- # Mida hiljem saabub kiirabi, seda täpsem on diagnoos.

AIANDUSNURGAKE

Allpool mõni tegevus või nipp, mida sügisese aias kasutada. Kasutatud on veebilehte www.aialeht.ee

Saabunud on taas aeg ja peavalu, kuhu panna puudelt mahalangevad lehed. Suitsu ajav põletamine on tüütu ja paljudes oludes võimatu.

Peenardele jättes on puulehtedest küll kasu (annavad nad ju külmaõrnadele taimedele talvekatet) aga niisama aeda ja teeradadele vedelema jättes võivad jäiselt libedad lehed suurendada kukkumisohtu.

Kompostides saab mahalangenud puulehtedest head lehemulda, mida aia- ja toataimede kasvatamisel mullasegudes kasutada. Lehemulla valmistamiseks sobivad enamike lehtpuude ja -põõsaste lehed. Hästi ei sobi suurema parkainete sisalduse tõttu vaid tamme-, pöõgi- ja kirsilehed.

Kokku kogutud puulehed võib mullaks väärindada kasutades suuri musti kilekotte. Kilekotid tuleks õhu juurdepääsemiseks perforeerida e augustada. Ettevalmistatud kilekott täita lehtedega, lisada veidi mulda, raputada segamini ja kasta korralikult läbi. Kott siduda kinni ning jätta kuskile varjulisse kohta seisma. Aegajalt tuleks kotte raputada ja ümberpöörata, imiteerides kompostihunniku ümbersegamist. Selliselt toimides peaks kevadeks saama hea lehemulla.

Astrid Lepik

Sügisel annab palju ära teha selle heaks, et aias oleks järgmisel suvel vähem kahjureid ja haiguseid.

Miks tuleb samblikud eemaldada? Viljapuude okstel ja tüvedel olevad samblike ja sammalde all meeldib kahjuritel pesitseda. Sügiseste vihmade ajal on koort lihtne puhastada, sest niiske samblik eraldub kergesti. Seda võib ära tõmmata kinda, puutüki või vana luuakontsuga. Jälgige, et seejuures koor viga ei saaks. Sügisel tehke korda viljapuude võrad: lõigake välja murdunud oksad, siluge lõikekohad ning katke spetsiaalsete hooldusvahenditega.

Haigustunnustega taimeosad hävitage. Haigustekitajad ja kahjurid talvituvad taimede all mullas ja multšis ning taimedel. Nende leviku piiramiseks on oluline kokku korjata kõik varisenud lehed ja viljad. Haigustunnustega lehed, varred ja viljad matke nii sügavale (soovitav kahe labidalehe sügavusele, u 35 cm), et eosed liikvele ei pääseks. Kaminas või suletud küttekoldes saab need ka ära põletada.

Vanad vaarikavarred lõigake sügisel. Kui teie vaarikad on terved, s.t et vartel pole tumedaid varrepõletiku laike, võite viljunud teise aasta oksa hoida peenral kas või kevadeni. Siis saavad toitained sügise jooksul rahulikult juurtesse liikuda. Enamasti on meie kodusade vaarikad aga nakatunud varrepõletikust. Selleks, et vältida selle tõve levikut ja et haigustekitajad ei nakataks noori võrseid, lõigake vilja kandnud varred pärast saagikoristust välja ja kärpige noori varsi.

Kaevamine – tõhus tõrjevahend. Kaevamine ja kobestamine häirib putukate elurütmi ning loob ebasobivad tingimused edukaks talvitumiseks. Sitikad talvituvad mulla peamises kihis umbes 20–25 cm sügavusel. Kaevates toome nad uuesti mulla pinnale ja nad hukkuvad külmas. Labida või hargiga tegutsedes olge aga ettevaatlik, et taimede juured viga ei saaks.

Ärge unustage okaspuid! Sügisel tuleb okaspuude võra seest ja alt kindlasti koristada pruunistunud ja varisenud okkad. Elupuud on õige lihtsalt nõus loovutama oma sisemuses valguse puudusel kolletunud okkad, mis varisevad ise ning tulevad kergelt lahti käega tõmmates, kuid näiteks kirju kadaka sortidelt peate nende mahatõmbamiseks kätte panema tugevad kaitsekindad ja pisut vaeva nägema.

Puualune varis tuleb kindlasti koristada, sest see on hea talvitumis- ja paljunemiskoht viimasel ajal massiliselt levima hakanud seenhaigustele. Pärast varise koristamist pritsige puud mingi seenhaigusi tõrjuva preparaadiga. Isegi kui teie okaspuudel ei tundu midagi viga olevat, tehke seda ikkagi. Parem karta kui kahetseda, pole vaja oodata haiguste laiaulatuslikku levikut.

Taimetoodangu Inspektsiooni kodulehel olevast taimekaitsevahendite registrist leiate igihaljastele taimedele soovituslikud tõrjevahendid. Praegu on need Aliette, Bravo, Topas. Abi on ka kartuli-lehemädaniku ja viljapuude kärntõve vastastest preparaatidest.

Eneli Käger

EEOLEVATE ÜRITUSTE KALENDER

23. -31. okt.	KOOLILASTEL SÜGISVAHEAEG
25.-28. okt.	P.- Jaagupis algklassidele laager „Sportlik koolivaheaeg.“
28. okt. N.	Pärivere klubis Pärnumaa Jahimeeste Seltsi poolt korraldatav jahimeeste täiendkoolitus. Oodatud on kõik ümbritseva piirkonna jahimehed.
29. okt. R.	Pärivere klubis kell 10.00 Pärnumaa Omavalitsuste Liidu III Maakogu
1. nov. E.	Are PK 6. ja 7. kl. Pärnus teatris
2. nov. T.	Are PK 4. ja 5. kl. õpilased Tallinnas Nukuteatris etendusel „Kalle Blomkvist ja Rasmus“
3. nov.	Are PK õpilased linnas Varia viktoriinil.
4. nov. N.	Are PK loodusring Tallinnas loomaaias
5. nov. R.	Pärivere klubis kohvikuõhtu MAIRE AUNASTEGA. Pakume kohvi ja teed koos soojade pannkookidega. Algus kell 19.00. Pilet 50.-
7. nov. P.	Are PK kell 12.00 PEREPÄEV Isedpäeva tähistamine koos lastevanemate üldkoosolekuga. Kavas kontsert, üllatused. Selga mugavad riided, kaasa piknikukorv.
8.-12.nov.	Are PK võistkondade vaheline keegliturniir
9. nov. T.	Are PK kell 9.00 Põhjamaade raamatukogunädala „Maagiline põhjala“ tähistamine. Ettelugemine. Pärivere klubis kell 18.30 MÄLUMÄNG
11. nov. N.	Suigu LAK kell 17.00 isedpäeva tähistamine. Oodatud kõik pered.
16. nov. T.	Suigu LAK kell 18.00 lastevanemate koosolek.
18. nov. N.	Suigu raamatukogus kell 19.00 „Suigu Raamatukogu Selts 100“. Näituse avamine ja vestlusring. Tiiu Lehiste loeb oma luulet.
19. nov. R.	Pärivere klubis Are valla pensionäride pidu. Täiendav info teadetetahvilt.
25. nov. N.	Are PK lugemiskonverents „Lugemine on nauding“ 5.-9. klassi õpilastele. Suigu LAK kell 9.30 Lepatriinu lasteteater Pilet 25.-
22.-26. nov.	Are PK jõulutöötoad
29. nov. E.	Are PK Esimese advendi tähistamine
Karate trenn koolilastele toimub Suigu klubis teisipäeviti kell 16.00. Osavõtumaks 100.- kuu eest.	
MÄLUKAS 2011	
<p>9. novembril kell 18.30 toimub vallamaja väikeses saalis Are valla mälumängusarja „Mälukas 2011“ esimene voor. Ettevõtmise eesmärgiks on pakkuda vaheldust pikkadele ja pimedatele õhtutele, saada uusi teadmisi ja nautida seltskonda. Mälumängusari koosneb neljast voorust:</p> <ul style="list-style-type: none"> • I voor 9. novembril kell 18.30; • II voor 7. detsembril kell 18.30; • III voor 11. jaanuaril kell 18.30; • IV voor 8. veebruaril kell 18.30. <p>Võistkonnas võib olla kuni kuus liiget, neist neli osalevad konkreetse mängus. Vanuselisi piiranguid ei ole. Võidab nelja vooru kokkuvõttes kõige rohkem punkte kogunud võistkond.</p> <p>Mäluka juhendi leiate Are Raamatukogu ajaveebist: http://areraamatukogu.wordpress.com/</p> <p style="text-align: center;">Ootame rohket osavõttu!</p>	

TEATED

Are vallas kasutusel olevad olulised telefoninumbrid:

Vallavanem Jaanus Männik	- 445 1868 ; 512 2321	vallavanem@arevald.ee
Abivallavanem Lauri Luur	- 445 1862 ; 525 9752	abivallavanem@arevald.ee
Vallasekretär Eve Atka	- 445 1860	vallasekretar@arevald.ee
Maanõunik Signe Rõngas	- 4451 875 ; 525 3189	maanounik@arevald.ee
Sotsiaalnõunik Kaja Rebane	- 445 1876 ; 5333 9477	sotsiaalnounik@arevald.ee
Sotsiaaltootaja Heli Tõrva	- 445 1876 ; 529 3053	sotsiaaltootaja@arevald.ee
Pearaamatupidaja Helgi Kallaste	- 445 1878	pearaamatupidaja@arevald.ee
Sekretär-asjaajaja Terje Võsumets	- 445 1861 ; 526 9732	sekretar@arevald.ee
Päriveri klubi juhataja Sirje Pilter	- 445 1866 ; 517 0282	areklubi@hotmail.com
Are raamatukogu juhataja Malle Pajo	- 445 1865	are@pkr.ee
Suigu raamatukogu juhataja Viiu Tamla	- 446 3494	suigu@pkr.ee
Noorte- ja spordijuht Kristi Kivisaar	- 5646 4861	kristi.kivisaar@gmail.com
Konstaabel Valdu Kaljur	- 511 8520	
Bussijuht Ants Tugedam	- 5348 5121	
Bussijuht Ranno Aassalu	- 5348 1544	
OÜ Are Vesi juhatuses esimees Kert Alamaa		
Rikked, tellimised, info, teated	- 445 1864; 529 8849	arevesi@hotmail.com

VALLA AASTAPÄEVAST.

Selle aasta lõpul täitub Are vallakeskuses 30 aastat avamisest. Selle puhul on plaanis suur aastalõpupidu Päriveri klubis 29. detsembri õhtul algusega kell 18.00. Kavast kontsert, sõnavõttud, autasustamised, külalisesinejad, õhtujuht, söök-jook ja tantsuansambel. Pileti hind on 50.- ja vajalik eelregistreerimine hiljemalt 17. detsembriks. Päriveri klubis Sirje juures tel. 445 1866 või vallas sekretäri juures tel. 445 1861.

Seoses peo korraldusliku poolega oleks kena, kui otsiksite välja oma vanad pilditagavarad klubi avamisest, soovhoosi ajast, klubi kultuuritegevusest jms.

On plaan need vaatamiseks ja meenutamiseks välja seada.

Kui sul on midagi pakkuda, anna julgesti teada või too meile

Are raamatukokku Malle Pajole tel. 445 1865

Või vallalehe toimetajale Leelo Lusikule tel. 514 2621

Pildid tagastame omanikule.

JÄÄME OOTAMA AKTIIVSET

TAGASISIDET!

Teade koolieelikutele

Kõik lapsed, kes alustavad 1. septembril 2011. a. kooliteed, on oodatud koos vanematega tutvuma Are Põhikooliga 23. novembril kell 18.00 – 19.00

Õp. Marge Mölder

FAASINIHE

ELEKTRITÖÖD

- ✦ olemasolevate elektrisüsteemide renoveerimine
- ✦ uute elektripaigaldiste ehitamine
- ✦ elektrisüsteemide hooldamine
- ✦ elektripaigaldiste käidu korraldamine

Ettevõtte on tööde teostamise õigus mis tahes tehniliste näitajatega elektripaigaldistes (A-klassi pädevus)

Faasinihe OÜ
Reg nr: 11931233
MTR: TEL001477

Tel: 53 406 180
info@faasinihe.ee
www.faaasinihe.ee

Neljapäeviti kell 19.45 saab taas liikumisest rõõmu tunda koos Marge Rulliga.

Oodatud kõik uued ja vanad igas vanuses osalejad. Treeningud toimuvad Are Põhikooli saalis.

InPilates

Treeningud on suunatud eelkõige rühi parandamisele läbi korsetilihaste ja süvalihaste tugevdamise. Tund on kombineeritud Pilatese, funktsionaalse treeningu ja jooga harjutustega.

Treeningu võtmelemendid on

*keha stabiliseerimise abil keskenduda lülisamba rühilihastele

*vaagnapõhja lihaste tugevdamine

*lühikeste lihaste pikendamine ja nõrkade tugevdamine

*vaimne lõõgastumine

Väga oluline on regulaarne harjutamine. Tõelised füsioloogilised muutused sünnivad ajapikku.

Treener Marge Rull
Tel 509 2901

Päriveri klubi on avatud esmaspäevast neljapäevani (E-N) 15.00-18.00 (võimalus mängida pallimänge, lauatennist)

Esmasp: 16.00-18.00 poiste ja tüdrukute sulgpalliring

19.30-22.00 meeste võrkpall

Teisip: 16.00-17.00 noorkotkaste ja kodutütarde matkaklubi

18.00-21.00 noormeeste korvpall

Kolmap: 16.00-18.00 näite- ja loovusring

19.00-21.00 naiste võrkpall

Neljap: 19.00- 21.00 meeste korvpall

Pühap: 18.00-21.00 meeste võrkpall

(pühap trenni on oodatud ka huvilised noormehed alates 16.a)

Meie hulgast on lahkunud

Aleksandra Moskalets Are alevikust

18.05.1925 - 20.10.2010

AVALDAME KAASTUNNET OMASTELE!

Las olla Su elus
vaid rõõmsad värvid.
Et säraks Su silmad,
kui heledad pärlid.
Et Su helisev naer
ikka kaugele kajaks,
Et Sind vajaksid need,
keda Sinagi vajad ...

ÕNNITLEME!

01.11 AINO ANNUSTE
01.11 VALLI KOHJUS
02.11 AIME MADISSON
05.11 AITA SANDER
05.11 URMAS HIIENURM
08.11 TAIVO VAAR
09.11 LIIVI ANTSO
12.11 ANTY LOHU
16.11 HILJA SAARD
21.11 MART LOSSMANN
21.11 MATI ARENBERG
23.11 HERMANN SOOSAAR
27.11 AINO-VIIVU KAASIK
30.10 ANNA KALDEN

71.a. Niidu küla
70.a. Niidu küla
73.a. Kurena küla
71.a. Parisselja küla
55.a. Pärivere küla
74.a. Eavere küla
72.a. Suigu küla
74.a. Võlla küla
86.a. Are alevik
72.a. Suigu küla
65.a. Suigu küla
86.a. Lepplaane küla
71.a. Murru küla
75.a. Are alevik

ÕNNITLEME pisipere puhul!

6. septembril sündis
Elbu külas
Kerli Aakile ja
Elvis Pärtelile poeg
JANEL PÄRTEL

22. oktoobril sündis
Suigu külas
Enelii Lossmannile ja
Ardo Lareteile tütar
JANELY LARETEI

Meil on rõõm avaldada vallalehes
juubelid alates 50st ja kõik
sünnipäevad alates 70st.
**KES SOOVIB, ET TEMA
SÜNNIPÄEVA LEHES
EI AVALDATA; PALUN ANDA
SELLEST TEADA VALLA
SEKRETÄRILE tööpäeviti
tel. 445 1861**

Katsuge julgemalt oma mõtteid paberile panna või
arvutisse kirjutada. Ootan artikleid 15ndaks novembriks.
Vallalehte saab värvilisena lugeda valla kodulehelt
www.arevald.ee (vaadake võimalusel värviliselt esilehte –
imeilus värvidemäng oktoobrihommikul Elbu küla pool)
Rahulikku hingedekuid kõigisse kodusesse!

Toimetaja

Lehe toimetaja: Leelo Lusik
Tel. 51 42 621; 44 63 596
Oja 4 Are vald,
Pärnumaa 87 301